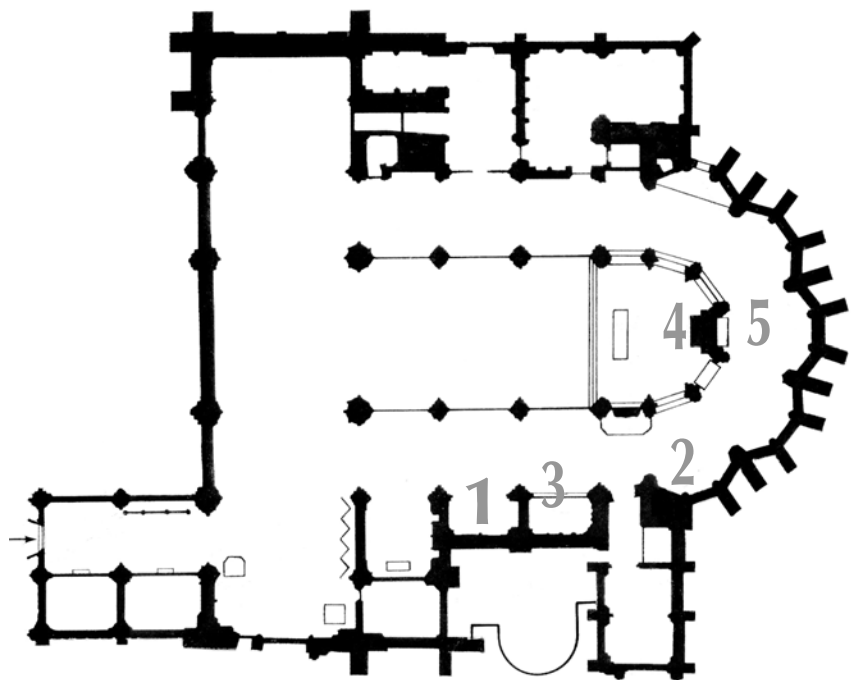

→ Voor de volgende vragen ga je naar de Domkerk.

Een kerkgebouw en de dood horen een beetje bij elkaar.

Een kerk is een plaats waar van oudsher relieken van heiligen werden bewaard, waar begrafenisceremonies plaatsvonden en doden werden herdacht. Eeuwenlang is het kerkgebouw zelf ook een begraafplaats geweest. Pas in 1830 werd begraven in kerken definitief verboden. Nog steeds is het kerkgebouw een plaats waar mensen komen om overledenen te herdenken. Ook in de Domkerk zijn dikwijls uitvaartdiensten en steken mensen een kaars op in de gedachteniskapel.

Vragen?

Mensen met een rood lint kunnen je misschien verder helpen.

Overall waar je kijkt in de Dom, zie je objecten die iets laten zien dat met de dood te maken heeft.

- Maak een lijstje van tenminste vijf van dat soort objecten. Geef per object aan wat je ziet en wat dit volgens jou met de dood te maken heeft.

	object	wat heeft dit met de dood te maken?
A		
B		
C		
D		
E		

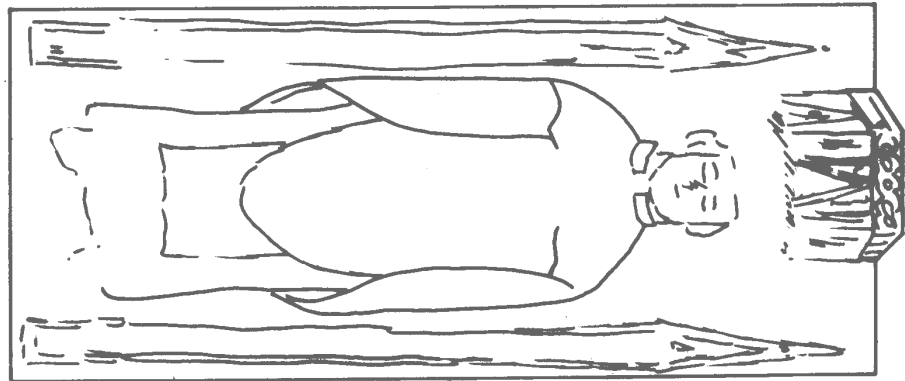
- Geef op de plattegrond (op de vorige bladzijde) aan waar je ze ziet, dan kun je ze ook later weer terugvinden

Tip: kom je er niet uit, maak deze vraag dan als laatste vraag

Zoek de zwarte graftombe van Guy van Avesnes (nr. 1 op de plattegrond). Hij was bisschop in deze kerk van 1301 tot 1317. Op 28 mei van dat jaar stierf hij, ongeveer 64 jaar oud. Zijn tombe is nu het alleroudste grafmonument in de Domkerk. Bovendien is dit het enige bisschopsgraf dat overgebleven is.

- Vul de onderstaande tekening aan.
Verwerk hierin: de mijter, de voeten, de gevouwen handen en de plaats waar vroeger de bisschopsstaf zat.

Aan de voorkant van de tombe zie je een reeks beeldjes. Zij zijn tijdens de Reformatie onthoofd. Kunstkenneren noemen dit soort beeldjes 'pleurants'.

- Wat beelden zij uit?
 - de beeldjes verbeelden het treuren om de dood van de bisschop
 - de beeldjes verbeelden de heiligen die de overleden bisschop in de hemel opwachten
 - de beeldjes zijn alleen versiering van het graf

Als je goed kijkt bij de sleuf achter het monument, kun je zien dat de bisschop niet in de tombe begraven is geweest. Tijdens de restauratie van de kerk in 1921 vond men een grafkelder onder de tombe met daarin vele voorwerpen waaronder bisschoppelijke kleding, een zijden schoen, een ring en een miskelk. Die zijn nu in het Centraal Museum in Utrecht.

Bij verbeeldingen van de dood kom je vaak symbolen tegen, die jou - als toeschouwer - willen waarschuwen dat de dood op de loer ligt: je weet nooit wanneer jouw einde komt...

Dit soort symbolen worden 'vanitas'-symbolen of vergankelijkheid-symbolen genoemd.

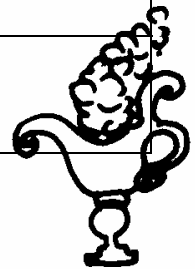
In bepaalde periodes zijn vanitas-symbolen zelfs zeer in de mode. In de Domkerk tref je hiervan twee duidelijke voorbeelden aan.

- De grafzerk van Maurits Grouf, overleden in 1565 (nr.2 op de plattegrond)
- De rand bovenin het hek van de kapel Van Arkel, uit 1662 (nr. 3 op de plattegrond)

Bekijk deze twee voorbeelden en schrijf op welke vergankelijkheid-symbolen je ziet. Leg per symbool kort de symboliek uit.

Er is er al één voorgedaan.

	symbool	uitleg
A	<i>bloemen</i>	<i>symbool van de tijd die voorbij gaat, bloemen verwelken snel</i>
B		
C		
D		
E		

Ga naar het praalgraf van luitenant-admiraal Willem Joseph baron van Gendt (nr. 4 op de plattegrond). Dit graf in barok-stijl bevindt zich op het hoogkoor. De admiraal is in 1672 tijdens een zeeslag tegen de gezamenlijke Brits-Franse vloot gesneuveld. Bekijk het monument en beschrijf het. Gebruik daarbij de volgende deelvragen.

- Wat kun je vinden dat verwijst naar Van Gendts beroep?
- Wat verwijst naar zijn herkomst?
- Wat verwijst naar zijn dood?
- Wat verwijst naar het leven na de dood?

.....

.....

.....

.....

.....

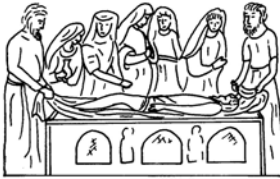
Hoe is de overledene afgebeeld? Vergelijk dit met het beeld van Guy van Avesnes. Bedenk hierbij dat in de kunst uit de barok veel waarde wordt gehecht aan een realistische weergave.

.....

.....

.....

De Dood is in de Domkerk niet alleen zichtbaar in de vorm van eeuwenoude grafzerken. Ook nu houdt het de mensen bezig. Loop naar de achterkant van het praalgraf van Van Gendt, daar is de kapel van het Heilig Graf (nr. 5 op de plattegrond).

Dit is niet echt een graf, maar een symbool van het graf van Christus. Boven de - door de beeldenstorm erg beschadigde - tombe hangt een grafity-kunstwerk.

Daarop staan 40 namen van mensen die overleden zijn, maar nog iets te betekenen hebben voor de mensen van vandaag. Eén van de namen vind je ook in de vitrine aan de overkant.

- Wie wordt daar nu herdacht?

.....

Bijna iedereen weet wel iemand die is overleden, maar voor hem of haar toch nog erg belangrijk is.

- Welke overleden persoon is voor jou nog steeds belangrijk?

.....

- Onderstreep de woorden die de herinnering aan hem of haar passen.

VOORBEELD - STOER - VERTROUWEN - WARMTE - TROOST - GEBORGENHEID - GELUK - LEF - OPEN

- Welke betere woorden weet jij zelf?

.....

In de Domkerk is in 1986 besloten om deze kapel zo in te richten, dat mensen een kaars kunnen aansteken ter herinnering aan mensen die overleden zijn. Daar wordt best veel gebruik van gemaakt. Waarom zouden mensen juist een kaars willen aansteken?

.....

.....

